

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 0850812196

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
22 februari 2024

Remiss Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2023/444

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller. Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet och föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag för stadens utvecklingsarbete.

Översynen visade att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras.

Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen.

Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella

minoriteters rättigheter. Bedömningen är också att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd. Ledamöter för rådet

föreslås få sammanträdesarvode samt ersättning för förlorad arbetsinkomst om de inte redan arvoderas av sin förening.

Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska dess funktion utvärderas efter två år.

Förvaltningen välkomnar ett förslag om att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter, då detta skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Rådet kan även bidra till att nationella minoriteters mänskliga rättigheter respekteras, skyddas, uppfylls och främjas i samma utsträckning som för övriga medborgare i Stockholms stad.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 29 februari 2024. Ärendet har även remitterats till övriga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, förskolenämnden, länsstyrelsen Stockholm, region Stockholm med flera.

Ärendet

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. I Stockholms stad bor och verkar människor från samtliga nationella minoriteter och staden har under flera år genomfört samråd med föreningar från samtliga minoritetsgrupper.

I lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk regleras rätten till delaktighet och inflytande. Av lagen framgår att förvaltningsmyndigheter, så som kommuner, ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.

Staden har sedan 2018, i samband med att Kommunfullmäktige fattade beslut om *Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter*, haft en samrådsmodell som inneburit att kommunstyrelsen och ett antal fackförvaltningar genomfört samråd med utsedda samrådsrepresentanter från respektive minoritetsgrupp. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna, utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller.

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet. Det har ytterst syftat till att föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag i stadens utvecklingsarbete.

Översynen har utförts genom att samla in synpunkter från stadens samrådsrepresentanter, både genom dialog på samråd och genom skriftliga synpunkter. Stadens arbete med delaktighet och inflytande inom andra uppdrag samt andra kommuners rådsstrukturer för nationella minoriteters rättigheter har också varit vägledande för det framtagna förslaget.

Synpunkterna som inkom pekade på att samråden varit många och inte tillräckligt koordinerade över staden. För flera minoritetsgrupper har det varit svårt att möjliggöra deltagande på samtliga samråd. Samtidigt som många samråd har genomförts har inflytandet över strategiska frågor inte upplevts tillräckligt. Det har inte utgått någon ersättning till samrådsrepresentanterna, vilket försvårat för representanter i ideella organisationer att delta på samtliga samråd som erbjudits.

Översynen visade att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras. Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Rådet ska verka som rådgivande organ i arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i Stockholms stad. Rådet ska ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för nationella minoriteters rättigheter, fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör nationella minoriteters rättigheter samt bevaka och följa upp frågor som påverkar nationella minoriteters rättigheter och livssituation. Rådet fattar inga beslut och ärenden som rör enskild person får inte behandlas i rådet.

Ledamöter och ersättare i övriga råd under kommunstyrelsen har idag rätt till sammanträdesarvode för sammanträden de deltagit på. Sammanträdesarvode föreslås även betalas ut till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters sammanträden. Vidare föreslås ersättning betalas ut för förlorad arbetsinkomst om de inte redan arvoderas av sin förening.

Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska staden, i samråd med rådets ledamöter, utvärdera dess funktion efter två år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 12 februari 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar ett förslag om att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter, då detta skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Rådet kan även bidra till att nationella minoriteters mänskliga rättigheter respekteras, skyddas, uppfylls och främjas i samma utsträckning som för övriga medborgare i Stockholms stad.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Instruktion Råd för nationella minoriteters rättigheter